

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ

॥ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

ಶ್ರೀರಾಮಾದೀನಾಂ ಮಾರ್ಗೇ ವೃಕ್ಷಾನ್ ವಿವಿಧಜಂತೂಂಜಲಾಶಯಾಂಶ್ಚ
ಸಪ್ತಜನಾಶ್ರಮಂ ಚ ದೂರತಃ ಪಶ್ಯತಾಂ ಪುನಃ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಯಾಂ ಪ್ರವೇಶಃ

ಋಷ್ಯಮೂಕಾತ್ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ |
ಜಗಾಮ ಸಹ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಲಿವಿಕ್ರಮಪಾಲಿತಾಂ || 4.13.1 ||

ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಮಹಚ್ಛಾಪಂ ರಾಮಃ ಕಾಂಚನಭೂಷಿತಂ |
ಶರಾಂಶ್ಚಾದಿತ್ಯಸಂಕಾಶಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ ರಣಸಾಧಕಾನ್ || 4.13.2 ||

ಅಗ್ರತಸ್ತು ಯಯೌ ತಸ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಂಹತಗ್ರೀವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ || 4.13.3 ||

ಪೃಷ್ಠತೋ ಹನುಮಾನ್ ವೀರೋ ನಲೋ ನೀಲಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ತಾರಶ್ಚೈವ ಮಹಾತೇಜಾ ಹರಿಯೂಥಪಯೂಥಪಃ || 4.13.4 ||

ತೇ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾ ವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಭಾರಾವಲಂಬಿನಃ |
ಪ್ರಸನ್ನಾಂಬುವಹಾಶ್ಚೈವ ಸರಿತಃ ಸಾಗರಂಗಮಾಃ || 4.13.5 ||

ಕಂದರಾಣಿ ಚ ಶೈಲಾಂಶ್ಚ ನಿರ್ದರಾಣಿ ಗುಹಾಸ್ತಥಾ |
ಶಿಖರಾಣಿ ಚ ಮುಖ್ಯಾನಿ ದರೀಶ್ಚ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಃ || 4.13.6 ||

ವೈದೂರ್ಯವಿಮಲೈಸ್ತೋಯೈಃ ಪದ್ಮೈಶ್ಚಾಕೋಶಕುಡ್ಮಲೈಃ |
ಶೋಭಿತಾನ್ ಸಜಲಾನ್ ಮಾರ್ಗೇ ತಟಾಕಾಂಶ್ಚಾವಲೋಕಯನ್ || 4.13.7 ||

ಕಾರಂಧೈಃ ಸಾರಸೈರ್ಹಂಸೈರ್ವಂಜುಲೈರ್ಜಲಕುಕ್ಕುಟೈಃ |
ಚಕ್ರವಾಕ್ಯೈಸ್ತಥಾ ಚಾನ್ಯೈಃ ಶಕುನ್ಯೈಃ ಪ್ರತಿನಾದಿತಾನ್ || 4.13.8 ||

ಮೃದುಶೃಂಗಾಂಕುರಾಹಾರಾನ್ನಿರ್ಭಯಾನ್ ವನಗೋಚರಾನ್ |
ಚರತಃ ಸರ್ವತಃ ಪಶ್ಯನ್ ಸ್ಥಲೀಷು ಹರಿಣಾನ್ ಸ್ಥಿತಾನ್ || 4.13.9 ||

ತಟಾಕವೈರಿಣಶ್ಚಾಪಿ ಶುಕ್ಲದಂತವಿಭೂಷಿತಾನ್ |
ಘೋರಾನೇಕಚರಾನ್ ವನ್ಯಾನ್ ದ್ವಿರದಾನ್ ಕೂಲಘಾತಿನಃ || 4.13.10 ||

ಮತ್ತಾನ್ ಗಿರಿತಟೋತ್ಕೃಷ್ಟಾನ್ ಪರ್ವತಾನಿವ ಜಂಗಮಾನ್ |
ವಾನರಾನ್ ದ್ವಿರದಪ್ರಖ್ಯಾನ್ ಮಹೀರೇಣುಸಮುಕ್ಷಿತಾನ್ || 4.13.11 ||

ವನೇ ವನಚರಾಂಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ ಖೇಚರಾಂಶ್ಚ ವಿಹಂಗಮಾನ್ |
ಪಶ್ಯಂತಸ್ತ್ವರಿತಾ ಜಗ್ಮುಃ ಸುಗ್ರೀವವಶವರ್ತಿನಃ || 4.13.12 ||

ತೇಷಾಂ ತು ಗಚ್ಛತಾಂ ತತ್ರ ತ್ವರಿತಂ ರಘುನಂದನಃ |
ದ್ರುಮಷಂಡವನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಬ್ರವೀತ್ || 4.13.13 ||

ಏಷ ಮೇಘ ಇವಾಕಾಶೇ ವೃಕ್ಷಷಂಡಃ ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ಮೇಘಸಂಘಾತವಿಪುಲಃ ಪರ್ಯಂತಕದಲೀವೃತಃ || 4.13.14 ||

ಕಿಮೇತಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಖೇ ಕೌತೂಹಲಂ ಮಮ |
ಕೌತೂಹಲಾಪನಯನಂ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವಯಾ || 4.13.15 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಗಚ್ಛನ್ನೇವಾಚಚಕ್ಷೇಽಥ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತನ್ಮಹದ್ ವನಂ || 4.13.16 ||

ಏತದ್ ರಾಘವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಾಶ್ರಮಂ ಶ್ರಮನಾಶನಂ |
ಉದ್ಯಾನವನಸಂಪನ್ನಂ ಸ್ವಾದುಮೂಲಫಲೋದಕಂ || 4.13.17 ||

ಅತ್ರ ಸಪ್ತಜನಾ ನಾಮ ಮುನಯಃ ಸಂಶಿತವೃತಾಃ |
ಸಪ್ತೈವಾಸನ್ನಧಃಶೀರ್ಷಾ ನಿಯತಂ ಜಲಶಾಯಿನಃ || 4.13.18 ||

ಸಪ್ತರಾತ್ರೇ ಕೃತಾಹಾರಾ ವಾಯುನಾಚಲವಾಸಿನಃ |
ದಿವಂ ವರ್ಷಶತ್ಯೈರ್ಯಾತಾಃ ಸಪ್ತಭಿಃ ಸಕಲೇವರಾಃ || 4.13.19 ||

ತೇಷಾಮೇತತ್ಪ್ರಭಾವೇಣ ದ್ರುಮಪ್ರಾಕಾರಸಂವೃತಂ |
ಆಶ್ರಮಂ ಸುದುರಾಧರ್ಷಮಪಿ ಸೇಂದ್ರೈಃ ಸುರಾಸುರೈಃ || 4.13.20 ||

ಪಕ್ಷಿಣೋ ವರ್ಜಯಂತೈತತ್ ತಥಾನ್ಯೇ ವನಚಾರಿಣಃ |
ವಿಶಂತಿ ಮೋಹಾದ್ ಯೇಽಪ್ಯತ್ರ ನ ನಿವರ್ತಂತಿ ತೇ ಪುನಃ || 4.13.21 ||

ವಿಭೂಷಣರವಾಶ್ಚಾತ್ರ ಶ್ರೂಯಂತೇ ಸಕಲಾಕ್ಷರಾಃ |
ತೂರ್ಯಗೀತಸ್ವನಶ್ಚಾಪಿ ಗಂಧೋ ದಿವ್ಯಶ್ಚ ರಾಘವ || 4.13.22 ||

ತ್ರೀತಾಗ್ನಯೋಽಪಿ ದೀಪ್ಯಂತೇ ಧೂಮೋ ಹ್ಯೇಷ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ |
ವೇಷ್ಟಯನ್ನಿವ ವೃಕ್ಷಾಗ್ರಾನ್ ಕಪೋತಾಂಗಾರುಣೋ ಘನಃ || 4.13.23 ||

ಏತೇ ವೃಕ್ಷಾಃ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಧೂಮಸಂಸಕ್ತಮಸ್ತಕಾಃ |
ಮೇಘಜಾಲಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಾ ವೈಡೂರ್ಯಗಿರಯೋ ಯಥಾ || 4.13.24 ||

ಕುರು ಪ್ರಣಾಮಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಂಸ್ತೇಷಾಮುದ್ದಿಶ್ಯ ರಾಘವ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಪ್ರಯತಃ ಸಂಹತಾಂಜಲಿಃ || 4.13.25 ||

ಪ್ರಣಮಂತಿ ಹಿ ಯೇ ತೇಷಾಮೃಷೀಣಾಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾಂ |
ನ ತೇಷಾಮಶುಭಂ ಕಿಂಚಿಚ್ಛರೀರೇ ರಾಮ ವಿದ್ಯತೇ || 4.13.26 ||

ತತೋ ರಾಮಃ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಸ್ತಾನೃಷೀನಭ್ಯವಾದಯತ್ || 4.13.27 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಮೋ ಭ್ರಾತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾಶ್ಚೈವ ಜಗ್ಮುಃ ಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾಃ || 4.13.28 ||

ತೇ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಪ್ತಜನಾಶ್ರಮಾತ್ |
ದದೃಶುಸ್ತಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಾಂ || 4.13.29 ||

ತತಸ್ತು ರಾಮಾನುಜರಾಮವಾನರಾಃ

ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಾಣ್ಯುದಿತೋಗ್ರತೇಜಸಃ |

ಪುರೀಂ ಸುರೇಶಾತ್ಮಜವೀರ್ಯಪಾಲಿತಾಂ

ವಧಾಯ ಶತ್ರೋಃ ಪುನರಾಗತಾಸ್ತ್ವಿಹ || 4.13.30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ

ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||